

Bp. Ignacy Dec, *Akademicka postuga myślenia*, PWT, Wrocław 2006, ss. 654

W życiu ziemskim człowiek przechodzi przez różne etapy. Wyznaczane są one przez ważne wydarzenia i pełnione funkcje. Zawsze pozostają po nich jakieś ślady, które świadczą o działalności i o spotkanych ludziach. Jest to najczęściej wspaniała góra wydarzeń historycznych mających wpływ na bieg historii lokalnej. Trzymając w ręku grubą książkę – monumentalne dzieło byłego wielkiego Rektora Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, ks. prof. zw. dr. hab. Ignacego Deca, mamy okazję zobaczyć, jaki ślad działalności pozostawił po sobie.

W posługiwaniu kapłańskim ks. Ignacy Dec przechodził przez różne etapy. Był czas pracy duszpasterskiej w parafii w charakterze wikariusza (1969-1970 – Wrocław, parafia pw. św. Jakuba i Krzysztofa; oraz 1976-1979 – Wrocław, parafia pw. Świętej Rodziny). Szkoda, że nie pozostały zapiski, homilie i wspomnienia z tamtego okresu. Zapewne nie były wówczas tak skrupulatnie zbierane i pozostaną jedynie, jak wiosenna mgła, rozmyte w pamięci samego Autora. Były lata studiów specjalistycznych (1970-1976 – KUL oraz 1979-1980 – Louvain-la-Neuve i Paderborn). Najdłużej funkcje naukowo-dydaktyczne, wychowawcze i administracyjne ks. Ignacy Dec pełnił w Metropolitalnym Wyższym Seminarium Duchownym i na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu. Dokładniej, w MWSD – 13 lat (1982-1995). Potem krok wyżej, na PWT we Wrocławiu, z funkcją rektora aż przez cztery kadencje – w sumie 12 lat (1992-2004). Ślad tej pracy pozostał w kilku książkach i w wielu artykułach popularnonaukowych. Jako wychowawca i wykładowca wśród alumnów i świeckiej młodzieży akademickiej był zapraszany przez księży proboszczów archidiecezji wrocławskiej z posługą duszpasterską: z homiliami i rekolekcjami. Owocem tej działalności jest opublikowanych dotąd osiem tomów homilii i rozważań noszących wspólny tytuł *Siejba słowa*.

W czasie pełnienia funkcji rektora Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu Księdzu Rektorowi przysługiwało pierwszeństwo w wygłaszaniu różnych przemówień okolicznościowych, np. podczas inauguracji roku akademickiego, na różnych sympozjach i sesjach naukowych, promocjach doktorskich, jubileuszach pracowników naukowo-dydaktycznych i innych uroczystościach uczelnianych. Znaczną część tych przemówień Autor zbierał sam, aby samodzielnie dokumentować ważniejsze wydarzenia w życiu uczelni. Wiele z tekstów było już drukowanych, zwłaszcza w „Biuletynie Papieskiego Fakultetu Teologicznego we Wrocławiu”, we „Wrocławskim Przeglądzie Teologicznym” oraz we „Wrocławskich Wiadomościach Kościelnych”. Z powodu małego nakładu i niewielkiego zasięgu pism uczelnianych oraz rozproszenia tekstów w różnych miejscach Autor

zdecydował się opublikować swe teksty w jednym tomie, aby były łatwiej dostępne i ukazywały postać Rektora. Nie są to wszystkie teksty, ale jedynie te, które udało się odnaleźć w osobistych zapiskach. Widać stąd wyraźnie, że wszystkie wystąpienia były przez Księdza Rektora starannie przygotowane i napisane oraz że nie było tu żadnej improwizacji czy braku wcześniejszego namysłu.

Zebrane teksty Autor podzielił na sześć części. Pierwszą stanowią przemówienia wygłoszone podczas inauguracji roku akademickiego. Jest ich w sumie dwanaście. 1. *W służbie pytań odwiecznych*; 2. *Z Maryją nawiedzającą archidiecezję w nowy rok akademicki*; 3. *W służbie prawdzie dla dobra człowieka i Kościoła*; 4. *W drodze ku 46. Międzynarodowemu Kongresowi Eucharystycznemu*; 5. *Rola i zadania Papieskiego Fakultetu Teologicznego we Wrocławiu wobec Kościoła i nauki*; 6. *Miejsce teologii w nauce i kulturze*; 7. *Teologia w kulturze na przelomie stuleci i tysiącleci*; 8. *Dlaczego i z jaką teologią w XXI wiek?*; 9. *Na drodze do trzechsetlecia teologii akademickiej we Wrocławiu*; 10. *Jubilae Deo – za dar trzystu lat Wydziału Teologicznego we Wrocławiu*; 11. *Z jaką teologią do nowej Europy?*

Druga grupa tekstów zawiera listy do wiernych archidiecezji wrocławskiej, jakie pisał z okazji uroczystości Bożego Narodzenia i Zmartwychwstania Pańskiego. Jest ich w sumie 22. Odczytywano je we wszystkich kościołach archidiecezji podczas Mszy św. w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy. Wszystkim tym listom są przypisane bardzo wymowne tytuły, warto je tutaj przytoczyć: *Na służbie archidiecezji*, *Wymowa zmartwychwstania Chrystusa*, *Pierwszy na liście świętych męczenników*, *Trwa walka z prawdą o zmartwychwstaniu*, *Odwieczny konflikt prawdy i kłamstwa*, *dobra i zła*, *Chrystus zmartwychwstał – prawdziwie zmartwychwstał*, *Spełnianie się Chrystusowej zapowiedzi*, *Święta naszego wyzwolenia*, *Dramat prawdy i fałszu trwa*, *Zmartwychwstały zaprasza nas do siebie*, *Św. Szczepan – wzór przebaczenia*, *„Oto dzień, który Pan uczynił”*, *Rodzina jest drogą Kościoła*, *Dwa szczególne znaki miłości Boga do człowieka*, *Zobowiązująca miłość*, *Dawni i dzisiejsi przeciwnicy prawdy o zmartwychwstaniu*, *Warto słuchać Pana Boga*, *Beznadziejna walka z prawdą o zmartwychwstaniu Chrystusa*, *Wysoka cena wierności Chrystusowi*, *Dzisiejsze losy prawdy o zmartwychwstaniu Chrystusa*, *Najważniejsze narodziny w dziejach świata*, *Potrzeba komunii ze Zmartwychwstałym*.

W części trzeciej książki zostały zamieszczone laudacje – w liczbie pięciu – jakie wygłosił Autor jako promotor podczas uroczystości nadania doktoratów *honoris causa*: dla ks. kard. Henryka Gulbinowicza: *Vir in mente et in praxi doctissimus*; dla ks. kard. Josepha Ratzingera: *Książę Kościoła i teologii*; dla prof. Jana Kmity: *Budowniczy mostów materialnych i duchowych*; dla księdza kardynała Angelo Sodano: *W służbie Kościołowi i watykańskiej dyplomacji*; oraz dla profesora Franciszka Ziejki: *Piastowski Wrocław królewskiemu Krakowowi*.

Czwarty rozdział stanowią przemówienia wygłoszone na sympozjach i sesjach naukowych. Jest tu pięć następujących części: cztery przemówienia na sesjach poświęconych encyklikom Jana Pawła II: encyklika *Viriditas splendor – Blask prawdy w wolności i wolności w prawdzie*; encyklika *Evangeliium vite – Encyklika dwudziestego stulecia*; encyklika *Fides et ratio – O właściwą pozycję rozumu w wierze oraz filozofii w teologii*; oraz encyklika *Ecclesia de Eucharistia – Zamyślenia nad największym skarbem Kościoła*. Przemówień na Wrocławskich Dniach Duszpasterskich było tyle, ile lat pełnienia funkcji rek-

torskiej – 12: *Przez odnowę rodziny do odnowy narodu, Znak czasu dla Kościoła w Polsce, Odnowa człowieka dla odnowy społeczeństwa, Przez Eucharystię do wolności dzieci Bożych, W hołdzie Duchowi Bożemu, O Bogu Ojcu przed nadchodzącym Wielkim Jubileuszem, Zbawcy świata na Wielki Jubileusz, Na przelomie stuleci i tysiącleci, Spojrzenie z nadzieją w przyszłość z progu trzeciego tysiąclecia, Jako katechizujący i katechizowani, O właściwy wizerunek kobiety, Jaka Europa jutra?* Przemówień na Forum Młodych było aż 16: *Znak czasu posoborowego Kościoła, Posłuszni Duchowi – Sprawcy naszej świętości, W poszukiwaniu współczesnego wizerunku kapłana, O potrzebę i kształt dialogu, Dlaczego nowa ewangelizacja?, Skąd zbawienie?, Wobec podstawowych pytań egzystencjalnych, O gospodarce w świetle Ewangelii, Ponownie wokół Eucharystii, W zadumie nad współczesnym Kościołem, Genus humanum arte et rationem vivit, O moralny wymiar „czwartej władzy”, Wyzwania przelomu tysiącleci przed Kościołem i światem, Jakich kapłanów potrzebuje XXI wiek?, Etyka i medycyna w służbie człowiekowi, Pytanie o sens ciągle aktualne.* Wprowadzenia do sesji historycznych to 17 wypowiedzi mających następujące tytuły: *W hołdzie Matce ludu śląskiego, Powrót do najnowszej historii Kościoła na Śląsku, 46. Międzynarodowemu Kongresowi Eucharystycznemu naprzeciw, Ku jedności Kościoła, Złoty jubileusz Alma Mater Seminariensis, Święci – nasi poprzednicy w wierze, Na drodze do millennium diecezji wrocławskiej, W hołdzie wielkiemu kardynałowi, Kolejny krok ku świętowaniu millennium diecezji wrocławskiej, W służbie Kościoła i narodu, W rocznicowym dniu – powrót do historii, Milenijna refleksja nad dziejami Kościoła wrocławskiego, Kolejny powrót do przeszłości Śląska, Inauguracja obchodów 300-lecia Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, W odpowiedzi na apel Jana Pawła II, W hołdzie Patronowi miasta, W hołdzie kardynałowi Bolesławowi Kominkowi (1903-1974) – w trzydziestą rocznicę śmierci, oraz przemówienia na innych sesjach naukowych (6): *Ku integracji wiedzy o człowieku, Przyjaciel Boga i ludzi, Jedyne i powszechne Zbawiciel oraz jedyne i powszechne Jego Kościół, Kolejny powrót do Edyty Stein, Ku wspomnieniu pionierów jednoczenia Europy, Nowy powiew Ducha – Kościół w Europie Środkowo-Wschodniej w okresie pontyfikatu Jana Pawła II.* W sumie 55 przemówień.*

Najliczniejszą grupę przemówień zawiera piąty rozdział książki – przemówienia okolicznościowe, których jest w sumie 107. Są tu przemówienia do hierarchów kościelnych (25), przemówienia do rektorów uczelni i nauczycieli akademickich (13), przemówienia na uroczystościach jubileuszowych i rocznicowych pracowników naukowo-dydaktycznych (20), przemówienia do promowanych doktorów i absolwentów (11), przemówienia do młodzieży akademickiej duchownej i świeckiej (13), przemówienia podczas uroczystości jubileuszowych i rocznicowych instytucji kościelnych (5), przemówienia podczas różnych poświęceń (5) oraz inne przemówienia okolicznościowe (15). Ostatnia grupa zamieszczonych w książce tekstów to wybrane listy urzędowe rektoratu Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. Z ogromnej ilości listów wysłanych w ciągu dwunastu lat Autor zdecydował się zamieścić tutaj jedynie 30.

Niektóre wydarzenia na uczelni powtarzają się każdego roku, jak inauguracje i zakończenia roku akademickiego, Wrocławskie Dni Duszpasterskie, Forau Młodych, promocje doktorskie, święta Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy. Stąd musiały znaleźć się w nich pewne powtórzenia i podobne schematy myślowe.

Po zapoznaniu się z książką rodzi się u czytelnikawielki podziw dla pracowitości i systematyczności Księdza Rektora Ignacego Deca, aktualnie biskupa i ordynariusza diecezji Świdnickiej. Jego wielka umiejętność i mądrość podejmowania tak różnorodnych tematów oraz skrupulatne dokumentowanie wszystkiego i archiwizowanie przez wiele lat.

ks. Andrzej Małachowski